

Begroting 2016

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Inhoudsopgave

Ter inleiding	4
1. Missie en te behalen resultaten	6
1.1 Missie	6
1.2 Te behalen resultaten 2016	6
2. Risicobeheersing	14
3. Kostenontwikkeling	16
3.1 Totaaloverzicht DNB-begroting 2016	16
3.2 Kosten en personele inzet per taak	17
Bijlage 1: Kosten en investeringen	19
Bijlage 2: Capaciteit en middelen DNB-breed	20
Bijlage 3: Ontwikkeling personele inzet	22
Afkortingenlijst	24

Ter inleiding

4 Hierbij presenteren we de begroting voor 2016. De begroting geeft een overzicht van de resultaten die DNB wil behalen, de daarvoor te verrichten inspanningen en de benodigde middelen (personele capaciteit en financiële middelen). Ook worden de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen belicht.

De begroting: van prognose tot publicatie

Als eerste stap in het begrotingsproces stelt de directie een overzicht op van de belangrijkste prioriteiten voor het volgende jaar. Deze prioriteiten vormen de basis voor de DNB-brede begroting. DNB is voor wat betreft het toezicht- en resolutiegedeelte van haar organisatie een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO), waarvoor DNB verantwoording aflegt aan de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarom wordt naast de DNB-brede begroting een separate ZBO-begroting opgesteld, waarin de begroting van deze taken in meer detail wordt weergegeven. Een concept van deze ZBO-begroting gaat naar een adviserend panel van de koepelorganisaties van de onder toezicht staande ondernemingen. Zij geeft haar commentaar en adviezen. Daarbij zijn de betreffende ministeries als toehoorder aanwezig.

De Raad van Commissarissen (RvC) keurt vervolgens de begroting (zowel de DNB-brede als de ZBO-begroting) goed aan de hand van een bedrijfseconomische en beleidsmatige toetsing. Daarna stemmen de minister van Financiën en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in met de ZBO-begroting. Vervolgens maken we hier in de Staatscourant melding van en publiceren we zowel de DNB-brede als de ZBO-begroting op onze website.

Leeswijzer

Deze begroting opent met de missie van DNB en een organisatiebreed overzicht van in 2016 te behalen resultaten. Hoofdstuk 2 beschrijft mogelijke risico's die het behalen van de resultaten kunnen belemmeren en de bijbehorende beheersmaatregelen. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens de kostenontwikkeling van DNB uiteengezet. In de bijlagen zijn nadere details opgenomen. Als laatste bijlage is een afkortingenlijst toegevoegd.

1 Missie en te behalen resultaten

6

Onderstaand worden per taak op hoofdlijnen de doelen en beoogde resultaten voor 2016 beschreven. De bijbehorende kosten worden in hoofdstuk 3 toegelicht.

1.1 Missie

De missie van DNB vormt het uitgangspunt bij het bepalen van de doelen voor het komende jaar:

Missie DNB

DNB maakt zich sterk voor financiële stabiliteit en draagt daarmee bij aan duurzame welvaart in Nederland.

Daarvoor werkt DNB als onafhankelijke centrale bank, toezichthouder en resolutieautoriteit aan:

- Prijsstabiliteit en een evenwichtige macro-economische ontwikkeling in Europa, samen met de centrale banken van het Eurosysteem;
- Een schokbestendig financieel systeem en een veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer;
- Solide, afwikkelbare en integere financiële instellingen die hun verplichtingen en toezeggingen nakomen..

Door onafhankelijk economisch advies uit te brengen, versterkt DNB het beleid gericht op haar primaire doelstellingen.

1.2 Te behalen resultaten 2016

De te behalen resultaten voor de taken (en ondersteunende functies) van DNB in 2016 zijn als volgt:

Financiële stabiliteit: DNB is een toonaangevende FS-instelling (EUR 17,7 miljoen)

DNB werkt aan een schokbestendig financieel systeem. Daartoe identificeren en adresseren we systeemrisico's en zorgen we dat instellingen beter in staat zijn om schokken op te vangen. Via het Overzicht Financiële Stabiliteit (OFS) communiceren we risicoanalyses en beleidsrespons extern.

Binnen de opzet van het Single Supervisory Mechanism (SSM) zijn veel taken en bevoegdheden verplaatst richting de Europese Centrale Bank (ECB). Tegelijkertijd bestaat bij de uitvoering van onze (macroprudentiële) financiële stabiliteitstaak de ruimte om een meer nationale invulling te geven aan het beleid. Deze ruimte benutten we om de macroprudentiële beleidsinstrumenten die ons ter beschikking staan verder te verbeteren. Aangezien deze instrumenten zich nog met name richten op banken, zetten we ons in 2016 in voor de ontwikkeling van instrumenten voor andere delen van het financiële systeem. Onze actieve inbreng moet er mede toe leiden dat de European Systemic Risk Board (ESRB) aanbevelingen uitbrengt over macroprudentiële instrumenten voor niet-banken. Wij zien er vervolgens op toe dat de relevante instrumenten in Nederland worden ingezet,

in samenwerking met de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en het Ministerie van Financiën. DNB benut binnen haar organisatie de synergie van de combinatie van centrale bank en toezichthouder. DNB benadrukt ook binnen de opzet van het SSM dat het van groot belang is om relevante macroprudentiële informatie binnen het micro-toezicht te gebruiken. Hiertoe brengen we onder meer steeds onze macroprudentiële analyses onder de aandacht van het SSM. Ook verduidelijken we nadrukkelijk wat de samenhang tussen bankenbuffers en macroprudentiële buffers is.

We richten onze inzet binnen (inter)nationale gremia zoals het (Nederlands) Financieel Stabiliteitscomité (FSC), het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de ECB, de Europese bankenunie, de Europese Unie (EU), ESRB, de Financial Stability Board (FSB) en de Bank for International Settlements (BIS) in 2016 met name op macroprudentiële beslissingen die belangrijk zijn voor de stabiliteit van het Nederlands financieel stelsel. Een belangrijke toetssteen m.b.t. de effectiviteit van ons beleid wordt de Financial Sector Assessment Program (FSAP) die het IMF komend jaar in Nederland uitvoert. Een FSAP is een regulier (vijfjaarlijks) programma waarbij experts van het IMF de stabiliteit van de financiële sector en de kwaliteit van het toezicht in een land analyseren. De uitkomsten dienen als leidraad voor de verdere verbetering van het financiële stelsel.

Resolutietaak (EUR 5,1 miljoen)

Als onderdeel van de Europese bankenunie is het Single Resolution Mechanism (SRM) gestart en is in december 2015 de richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken (Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD) in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. DNB is op 1 januari aangewezen als nationale resolutie autoriteit (NRA) en voert in dat kader aan SRM en BRRD gerelateerde taken uit zoals resolutieplanning, (internationale) beleidsontwikkeling – onder meer op het gebied van een mondiale minimum standaard voor verliesabsorptiecapaciteit (Total Loss Absorbing Capacity) en de Europese uitwerking daarvan (Minimum Required Eligible Liabilities, MREL) - en operationalisering van het resolutie-instrumentarium en resolutiefonds. 2016 is het jaar waarin de Single Resolution Board (SRB) naar voren zal treden als de resolutieautoriteit voor de grote en grensoverschrijdende banken in de Eurozone.

De transitie van DNB en SRB naar volwaardige resolutieautoriteiten loopt in 2016 door. Zo zullen in SRM-verband Internal Resolution Teams (IRTs) hun beslag krijgen. Deze teams worden bemand door staf uit de SRB en NRA-gelederen. Zij werken aan instellingspecifieke resolutieplannen en afwikkelbaarheid, onder aansturing van een SRB-coördinator. Dit zal leiden tot verdere harmonisatie van (het beleid inzake) resolutieplanning en de vaststelling van de instellingsspecifieke MREL, waarbij de NRAs de besluiten van de SRB voor de significante instellingen voorbereiden en uitvoeren. In 2016 gaat tevens het Single Resolution Fund

8

van start en zal zij haar eerste bijdragen via de deelnemende NRAs ontvangen. Hiermee wordt een begin gemaakt met Europese risicodeling voor falende banken.

Naast haar rol in de IRTs en de beleidsontwikkeling en besluitvorming op SRB-niveau, is DNB direct verantwoordelijk voor resolutieplanning- en uitvoering voor niet-significante banken. Om een consistente toepassing van het resolutieregime te borgen, zal de SRB hiertoe richtsnoeren ontwikkelen. We zullen ons het komend jaar nadrukkelijk richten op de verdere realisatie van een proportioneel raamwerk voor resolutieplanning voor niet-significante banken en (een aantal) beleggingsondernemingen, alsmede de toepassing ervan op deze instellingen.

Komend jaar buigen internationale beleidsmakers zich over de verdere uitbouw van het resolutieraamwerk voor banken. Ook zullen zij eventuele aanvullende resolutiekaders en instrumenten opstellen voor niet-bancaire sectoren, waaronder central clearing parties (CCPs), en verzekeraars. DNB is als NRA nauw betrokken bij deze beleidsdiscussies en zal ook het komend jaar actief en gericht bijdragen aan internationale beleidsdiscussie binnen de SRB (en FSB) werkgroepen en comités.

Monetaire taken: DNB is een invloedrijke bank in het Eurosysteem (EUR 59,0 miljoen)

Samen met de andere centrale banken van het Eurosysteem streeft DNB naar prijsstabiliteit en een evenwichtige macro-economische ontwikkeling in

het eurogebied. De samenwerking richt zich op de bepaling en optimale uitvoering van het gewenste conventionele en onconventionele monetaire beleid.

Onderdeel van het onconventionele beleid is het omvangrijke opkoopprogramma van onder andere overheidsobligaties en gedekte obligaties (Quantitative Easing, QE). DNB geeft binnen Nederland uitvoering aan dit programma en tracht daarbij marktverstoringen zoveel mogelijk te voorkomen. Bovendien monitoren we de gevolgen van QE en informeren we stakeholders steeds over mogelijke bij-effecten en financiële stabiliteitsrisico's. We zullen ons het komende jaar ook inzetten voor de totstandkoming van een concrete strategie voor de afbouw en uitfasering van het onconventionele monetaire beleid, waaronder QE, en de totstandkoming van het benodigde instrumentarium om de ontstane overliquiditeit de komende jaren te beheersen. Daarbij zullen we in Eurosysteem-verband draagvlak creëren voor de herijking van de monetaire beleidsstrategie, tegen de achtergrond van een mogelijk langdurig lage inflatie en rente-omgeving. Daarbij zullen we ook rekening houden met veranderingen in de financiële sector en regelgeving, en – daarmee samenhangend – de wijze waarop het monetaire beleid de economie beïnvloedt. DNB zal hiernaast een DNB-visie ontwikkelen op verdere Europese integratie voor het komende decennium, en de belangrijkste uitdagingen daarbij.

Voor het creëren van draagvlak gebruiken we diverse kanalen, zoals publicaties voor

specialisten en een breder publiek, expert meetings, beleidsconferenties, position papers en samenwerking met de ECB en andere centrale banken.

Om Nederland zo goed mogelijk toe te rusten voor toekomstige economische omstandigheden zullen we ons ook in nationaal verband inzetten voor een hervormingsagenda voor de Nederlandse economie. Daarbij komen we met beleidsinitiatieven en –voorstellen gericht op creatie van duurzame welvaart, met specifieke aandacht voor het terugdringen van fiscale prikkels in de woningmarkt, de hervorming van het pensioenstelsel en de versterking van het structurele groeivermogen van de Nederlandse economie. Hiernaast zullen we – ter beïnvloeding van het beleidsdebat in Nederland - een visie opstellen met betrekking tot de opkomst van de sharing economy en de vragen die dit oproept inzake de rol van investeringen in de economie, het borgen van publieke belangen, hybride vormen van arbeid en ondernemerschap en de implicaties voor duurzame economische ontwikkeling.

Betalingsverkeer: DNB staat voor efficiënte en robuuste betaal- en effectenketens (EUR 115,3 miljoen)

DNB werkt aan een veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer. We zullen het komende jaar opnieuw bevorderen dat verbeteringen in de betaal- en effectenketens worden bewerkstelligd. Hiertoe zullen we onder meer sterk inzetten op het vergroten van de cyber resilience van de financiële sector. We zullen bijvoorbeeld internationale

richtlijnen op het gebied van cyber resilience publiceren voor Financial Market Infrastructures (FMI's, zoals clearing en settlement organisaties). Ook zullen we cyber resilience verder verankeren in onze oversight-functie (toezichtfunctie), in de vorm van periodieke monitoring en uitvoering van thematoetsingen. Verder zullen we een initiatief starten om tot een door experts gedeelde basis voor cyberweerbaarheidstests te komen.

Binnen het Nederlandse betalingsverkeer vinden veel innovaties plaats. Zo wordt het binnen enkele jaren mogelijk om betalingen 24 uur per dag, 7 dagen per week real time te verwerken (instant payments), is het steeds vaker mogelijk om contactloos te betalen, zijn virtual currencies (bijv. de Bitcoin) verder doorontwikkeld en dienen nieuwe spelers (bijv. niet-bancaire dienstverleners als Google) zich aan op de betaalmarkt. We zullen de maatschappelijke effecten van nieuwe ontwikkelingen en innovaties goed monitoren. Als voorzitter van het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) dragen we er aan bij dat innovaties goed landen in de samenleving. Ook wanneer zich een operationele verstoring voordoet binnen het Nederlandse betalingsverkeer communiceren we hier extern snel en effectief over.

DNB wil voorop lopen met kennis over innovaties en duurzaamheid in het betalingsverkeer en deze kennis inzetten om impact te hebben op Europese besluitvorming. Hiertoe zullen we actief en doelgericht participeren in internationale

10

overlegfora en daar onder meer de uitkomsten van onze eigen onderzoeken inbrengen.

Nadat al de nieuwe biljetten van 5, 10 en 20 euro zijn geïntroduceerd, zullen we in 2016 voorbereidingen treffen voor de introductie van een nieuw 50 eurobiljet. Hierbij is het van belang te bewerkstelligen dat commerciële banken en bankbiljettenverwerkende bedrijven tijdig gereed zijn voor deze introductie en consumenten en dat we retailers doeltreffend informeren. Daarnaast zullen we er ook in 2016 op aandringen dat voor de productie van bankbiljetten zoveel mogelijk duurzaam katoen wordt gebruikt. We streven naar een percentage van 100 procent duurzaam katoen in 2019.

2016 is ook het jaar waarin Target 2 Securities (T2S) voor de Euroclear markt (en daarmee Nederland) in productie gaat. T2S is een platform van het Eurosysteem dat in staat is om grote hoeveelheden Europese effectentransacties af te wikkelen met geld dat commerciële banken hebben uitstaan bij de centrale banken.

[Toezicht: het toezicht van DNB is maatgevend en gezaghebbend \(EUR 153,4 miljoen\)](#)

DNB werkt aan solide en integere financiële instellingen die hun verplichtingen en toezeggingen nakomen. De hieruit voortvloeiende ambities, mede verwoord in de Visie op Toezicht 2014-2018, en de actuele uitdagingen vinden hun weerslag in de volgende prioriteiten voor zowel het reguliere als thema-gebaseerde toezicht in 2016.

De invoering van het SSM per 4 november 2014 heeft geleid tot een fundamentele herinrichting en intensivering van het banktoezicht. Hoewel de ECB al het toezicht coördineert, blijven de nationale toezichthouders in belangrijke mate verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van het toezicht binnen het SSM. De manier waarop het SSM zich de komende jaren zal ontwikkelen, is een van de belangrijkste bepalende factoren voor de kwaliteit van het toezicht. DNB wil zich inzetten voor een sterk en effectief SSM, dat ten dienste staat van effectief toezicht op alle banken in het eurogebied.

Op het gebied van regelgeving zal het komende jaar vooral in het teken staan van de succesvolle doorontwikkeling van de Bazelse kapitaaleisen en van de nadere technische invulling van recente Europese wetgeving.

Het toezicht op verzekeraars zal in 2016 in het teken staan van de inwerkingtreding van Solvency II. DNB wil op basis van het nieuwe toezichtkader tijdig inzicht krijgen in de financiële gezondheid van verzekeraars en hiernaar handelen. Het beoordelen van de rapportages op plausibiliteit en prudentie blijft daarom in 2016 van groot belang. DNB ziet er proactief op toe dat verzekeraars via hun kapitaalbeleid en risicomanagement de kans verkleinen dat zij onder de kapitaaleisen geraken. Voor de verzekeraars die niet aan de eisen kunnen voldoen, zullen we herstelplannen op haalbaarheid beoordelen. Voor verzekeraars met onvoldoende

herstelvermogen zullen we sturen op een ordelijke oplossing ter bescherming van de polishouders.

Verder drukken de aanhoudend lage rente en zwakke economische groei op het verdienmodel van verzekeraars, wat kan leiden tot een search for yield. Om dit risico te adresseren doet DNB in 2016 een onderzoek naar mogelijke search for yield, onder meer door verschuivingen in de asset allocaties in kaart te brengen.

Als toezichthouder op pensioenfondsen zal DNB ook in 2016 een bijdrage leveren aan de voortgaande discussie over de toekomst van het pensioenstelsel. Bij een eventuele transitie van het huidige stelsel naar nieuwe contracten is het onze taak erop toe te zien dat de belangen van de stakeholders op evenwichtige wijze worden afgewogen en dat de transitie financieel en operationeel goed verloopt. Mede gezien de lage rente is het zaak dat pensioenfondsen werken aan de versterking van de financiële soliditeit van pensioenfondsen en het vertrouwen in het pensioenstelsel. In het lopende toezicht zijn we alert op de risico's van een search for yield. Ook de houdbaarheid van het bedrijfsmodel van pensioenfondsen blijft een belangrijk aandachtspunt. Verder staan we positief tegenover de totstandkoming van de Wet Algemeen Pensioenfonds en zullen we zorgdragen voor een efficiënt proces van vergunningverlening. Tot slot zullen we toezien op een gedegen evaluatie door de pensioenfondsen van de nieuwe herstelplannen,

die in 2015 voor de eerste keer onder het nieuwe Financieel Toetsingskader (FTK) werden ingediend.

In 2016 intensificeert DNB, door beter geïnformeerd te zijn, verder haar toezicht op integriteit. Zo openen we bijvoorbeeld een klokkenluidersloket voor medewerkers van onder toezicht staande instellingen. Verder doen we verdiepende analyses van signalen, trends en patronen op het gebied van integriteitsrisico's in de financiële sector. Ook voeren we diepgaande on-site onderzoeken uit bij financiële instellingen. In ons handelen zijn we effectief en proportioneel, steeds met het oogmerk om de integriteit van financiële instellingen en de financiële sector te versterken. DNB communiceert in dit kader steeds helder en duidelijk met de sector en andere stakeholders over integriteitsrisico's en onze verwachtingen op dit gebied.

Tot slot houdt DNB in 2016 in het integriteitstoezicht bijzondere aandacht voor de trustsector. In samenwerking met het ministerie van Financiën wordt nu, mede op verzoek van DNB in haar wetgevingsbrief 2015, gewerkt aan aanscherping van de Wet toezicht trustkantoren (Wtt) en onderliggende regelgeving, om onder meer de meest risicovolle activiteiten die trustkantoren uitvoeren te voorkomen of te beëindigen. Komend jaar zal DNB in samenwerking met instanties zoals verenigd in het Financieel Expertise Centrum (FEC), scherp toezien op de wijze waarop trustkantoren hun poortwachtersrol vervullen.

Statistieken: DNB levert goed bruikbare statistieken voor interne en externe afnemers (EUR 36,4 miljoen)

Informatie is voor DNB goud waard. Het is dan ook cruciaal dat goed bruikbare statistieken beschikbaar zijn. De behoefte aan data is op dit moment echter sterk aan verandering onderhevig. Zoals verwacht heeft de introductie van de Europese bankenunie tot meer kwantitatief georiënteerd toezicht geleid: de aandacht voor data-analyse is binnen het bankentoezicht sterk toegenomen. Hierdoor bestaat bij toezichthouders behoefte aan meer data, vaak met een hoog detailniveau. Deze ontwikkeling blijft niet beperkt tot het toezicht. Ook bij de centrale banktaken van DNB is de behoefte aan detailinformatie toegenomen. Detailinformatie geeft meer mogelijkheden om relevante analyses uit te voeren en de juiste informatie naar boven te halen. De behoefte aan (statistische) informatie wijzigt ook in andere opzichten: big data – in grote hoeveelheden data zoeken naar verbanden – wordt steeds belangrijker, informatie uit verschillende bronnen wordt steeds vaker gecombineerd en informatie moet sneller beschikbaar zijn. Daarnaast verandert de behoefte aan informatie in een steeds sneller tempo.

Om aan deze veranderende behoeften te kunnen voldoen en gebruikers binnen DNB betere ontsluiting van de data en meer geavanceerde analysemogelijkheden te kunnen bieden, hebben we in 2015 een nieuwe systeeminfrastructuur (inclusief proces van dataverwerking en data management) neergezet die de ontvangst,

verwerking en gebruiksvriendelijke verspreiding van toezichtdata (bijvoorbeeld via Business Intelligence-dashboards) faciliteert. In 2016 gaat de migratie van toezichtrapportages (onder andere voor Solvency II) door en zal ook de verwerking van loan level data worden geoptimaliseerd. Tevens starten we met de volledige herinrichting van de macro-economische statistiekketen. Daarbij hebben DNB en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de nationale en Europese statistiektaken, op het gebied van betalingsbalans en sectorrekeningen, zodanig herverdeeld dat maximaal wordt geprofiteerd van elkaars comparatieve voordelen. Ook zal een begin worden gemaakt met de modernisering van de (statistiek)website.

Ondersteuning: een effectieve en efficiënte uitvoering van ondersteunende activiteiten teneinde kosten te beheersen

Een adequate dienstverlening door de ondersteunende bedrijfsonderdelen tegen een marktconform prijs- en prestatieniveau stelt DNB mede in staat haar doelstellingen te behalen. In 2016 worden daarbij de volgende accenten gelegd:

- We vergroten de efficiëntie van de besturing verder, door relevante externe ontwikkelingen sneller te vertalen naar de praktijk van DNB. Daarnaast blijven we sturen op kosten en zullen we mogelijke besparingsmogelijkheden inventariseren. Het doel is om steeds scherp en snel te opereren, zonder daarbij aan kwaliteit in te boeten.

- Menselijk kapitaal is de belangrijkste voorwaarde voor het behalen van onze ambities. Daarom wil DNB een goede werkgever zijn en blijven, in goede balans met onze focus op efficiëntie en kostenbewustzijn. Hiertoe zullen we in 2016 onder meer een beloningsbenchmark uitvoeren en het strategisch talentmanagement voor medewerkers en management versterken. Daarnaast zullen we inzetten op het vergroten van de duurzame inzet van personeel door roulatie en mobiliteit verder te stimuleren.
- Het is voor DNB van belang om haar stakeholders steeds voldoende te betrekken bij haar taakuitoefening. We zullen daarom meer dan voorheen in een vroeg stadium de dialoog met verschillende externe doelgroepen opzoeken en daarbij transparantie betrachten. Verder zullen we meer gebruik maken van eigentijdse en toegankelijke (vaak beeldende) communicatiemiddelen.
- Informatie is voor DNB cruciaal bij haar taakuitoefening. In 2016 zullen we initiatieven starten om onze informatiebeveiliging verder te versterken, om te voorkomen dat gevoelige informatie in verkeerde handen terecht komt. Daarnaast zullen we de informatievoorziening verder moderniseren met de introductie van verdergaande samenwerkingsfaciliteiten.
- Met betrekking tot de Ict-functie zullen we de relatie tussen business en Ict versterken, met als doel om de toegevoegde waarde van Ict voor de kerntaken te vergroten.
- We zullen het komende jaar een visie formuleren m.b.t. onze huisvesting voor de komende jaren.

2 Risicobeheersing

14

DNB onderkent verscheidene risico's die haar kunnen belemmeren haar doelen te behalen. We houden rekening met deze risico's en nemen waar mogelijk beheersmaatregelen. De belangrijkste risico's zijn:

- 1 Economische ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de huidige lage rente-omgeving, maken dat de verzekeringssector zware tijden beleeft. Het is voor DNB van belang dat haar toezichtinstrumentarium steeds voldoende toereikend is om te voorkomen dat verzekeraars hun verplichtingen niet kunnen nakomen. Het nieuwe toezichtraamwerk Solvency II, dat per 1 januari 2016 in werking treedt, helpt in dit kader om vooruitblikkend toezicht te houden en op tijd te kunnen interveniëren in het geval er problemen bij instellingen worden gesignaleerd. Aanvullend tracht DNB de verzekeringssector actief te beïnvloeden. Hiertoe worden instellingen onder meer door middel van indringende gesprekken gestimuleerd om bijvoorbeeld dividenduitkeringen te beperken. Ook wordt gecommuniceerd over de uitkomsten van door DNB uitgevoerde sectorbrede analyses.
- 2 De onconventionele monetaire beleidsmaatregelen van het Eurosysteem stellen DNB in toenemende mate bloot aan financiële risico's. Aankopen onder het Expanded Asset Purchase Programme (EAPP) en de meerjarige bancaire kredietverschaffing

middels de Target Long-Term Refinancing Operations leiden tot een toename in kredietrisico. Daarnaast zal DNB door deze kwantitatieve verruimingsmaatregelen in de komende jaren een periode van lage jaarwinsten ingaan en bij snel stijgende rentes (hoewel onwaarschijnlijk) zelfs in een jaar een negatief resultaat kunnen laten zien. Hoewel er in juli 2015 een financieringsovereenkomst is bereikt met de Griekse overheid, blijft de blootstelling op Griekenland hoog. Het totale risico voor DNB overstijgt daarmee de balansbrede buffers. Gegeven de staatsgarantie is DNB echter voldoende gekapitaliseerd om haar beleidstaken uit te voeren en binnen het Eurosysteem bij te dragen aan een solide monetair beleid.

- 3 De Europese schuldencrisis heeft het afgelopen jaar tot financiële onrust geleid binnen het Eurogebied. DNB werkt nauw samen met het Ministerie van Financiën om ervoor te zorgen dat er Europese besluitvorming tot stand komt om de stabiliteit in het Eurogebied te waarborgen. DNB tracht daarnaast vanuit haar rol in het Eurosysteem destabilisatie te voorkomen. Hiertoe draagt zij bij aan effectieve uitvoering van het monetair beleid en de onconventionele maatregelen van het Eurosysteem. Risico's en verkeerde financiële prikkels die voortvloeien uit het gevoerde monetaire beleid, vanwege de lage rente,

- worden inzichtelijk gemaakt door onder andere thema-onderzoeken en stresstesten.
- 4 Met het van start gaan van het SSM eind 2014 is het banktoezicht ingrijpend gewijzigd. Het SSM is succesvol van start gaan, maar bevindt zich de eerste jaren nog wel in een transitieperiode, waarin werkprocessen en intensieve Europese samenwerking hun beslag moeten krijgen binnen de toezichtpraktijk. Hierbij bestaat het risico dat het toezicht op de Nederlandse banken onvoldoende effectief is. Daarom blijft DNB actief betrokken in de uitvoering van het toezicht op Nederlandse banken. Om de samenwerking met de ECB zoveel mogelijk te versterken, heeft DNB de inrichting van haar toezichtorganisatie- en werkwijze gewijzigd. Bovendien wordt ingezet op adequate Nederlandse vertegenwoordiging binnen de SSM-organisatie en in SSM-werkgroepen.
- 5 In lijn met maatschappelijke ontwikkelingen, is de dreiging van cyberaanvallen op financiële instellingen en de betalingsverkeerssystemen van DNB toegenomen. Om verstoringen van het betalingsverkeer te voorkomen houdt DNB onder meer toezicht op de Cyber resilience van Nederlandse financiële instellingen. Met betrekking tot haar eigen systemen wordt een hoger beveiligingsniveau gehanteerd dan voorheen het geval was.
- 6 Informatie is voor DNB cruciaal bij haar taakuitoefening. Om te voorkomen dat informatie lekt naar derden, onbetrouwbaar blijkt of niet beschikbaar is, is het van belang dat DNB haar informatie adequaat beveiligt. Om het informatiebeveiligingsniveau binnen DNB structureel te verhogen is een bankbreed programma gestart. Ook worden cultuur- en gedragsinstrumenten voor managers en medewerkers ingezet om de bewustwording op het gebied van informatiebeveiliging te verhogen.

3 Kostenontwikkeling

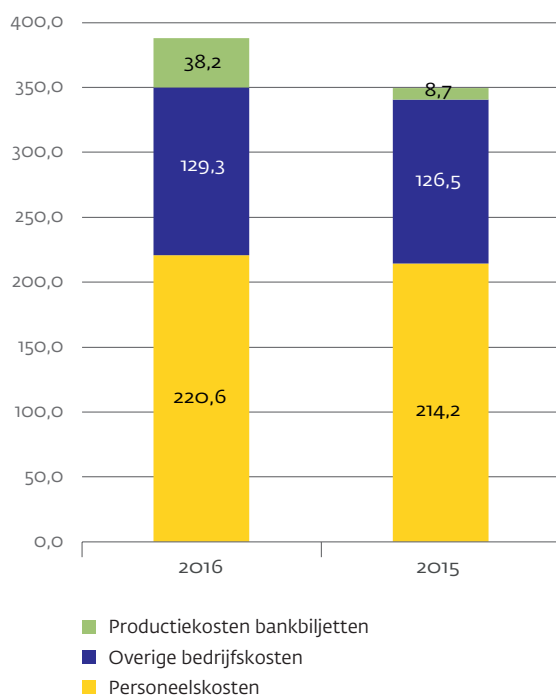
16

3.1 Totaaloverzicht DNB-begroting 2016

De ambities en doelstellingen voor 2016 resulteren in een kostenbegroting van EUR 388,1 miljoen en een investeringsbegroting van EUR 37,0 miljoen.

Onderstaande figuur geeft de verschillen weer tussen de kosten begroting 2016 en de begroting 2015. In bijlage 1 zijn de details opgenomen.

Figuur 1 Begroting 2016 - begroting 2015

De totale bedrijfskosten stijgen in 2016 met EUR 38,7 miljoen naar EUR 388,1 miljoen.

Hierna volgt een korte toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen per kostensoort. Door afrondingsverschillen kunnen sommige totalen afwijken van de som der deelbedragen.

Personeelskosten

De personeelskosten in de begroting 2016 stijgen met EUR 6,5 miljoen ten opzichte van begroting 2015 tot EUR 220,6 miljoen. Deze stijging is het gevolg van de toename in de formatie van 50 fte van 1.704 fte in begroting 2015 tot 1.754 fte in 2016 (zie ook de formatieontwikkeling in bijlage 3). De stijging van de formatie in 2016 wordt verklaard door de uitbreiding bij de divisies toezicht (zie toelichting in paragraaf 3.2) en statistiek vanwege werkzaamheden voor Business Intelligence ten behoeve van de primaire taken.

Overige bedrijfskosten

De overige (materiële) bedrijfskosten stijgen in 2016 ten opzichte van 2015 per saldo met EUR 2,8 miljoen naar EUR 129,3 miljoen. De stijging is het gevolg van enerzijds de toename van de afschrijvingskosten met EUR 5,1 miljoen t.o.v. de begroting 2015. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de ingebruikname van Target 2 Securities (T2S), een door het Eurosysteem ontwikkeld centraal platform voor de nationale en grensoverschrijdende afhandeling van effectentransacties en bankbrede ICT-investeringen.

Anderzijds zorgt het terugbrengen van de externe inhuur (onder andere het wegvallen van de kosten voor de inrichting van Europees banktoezicht) voor een kostendaling van EUR 2,4 miljoen.

Productiekosten bankbiljetten

De kosten voor de aanschaf van bankbiljetten in de begroting hangen af van de jaarlijkse toewijzing in ESCB verband. Daarnaast wordt de jaarlast in sterke mate beïnvloed door in welk jaar de daadwerkelijke levering van de bestelling plaatsvindt. Het kosten quotum voor de productie van Nederlandse bankbiljetten voor 2016 is EUR 31,4 miljoen. Het betreft hier de productie van de tweede serie €50, in totaal 435 miljoen bankbiljetten. De resterende begrotingspost in 2016 bestaat voor het overgrote deel uit de kosten voor alsnog opgekomen guldenbiljetten.

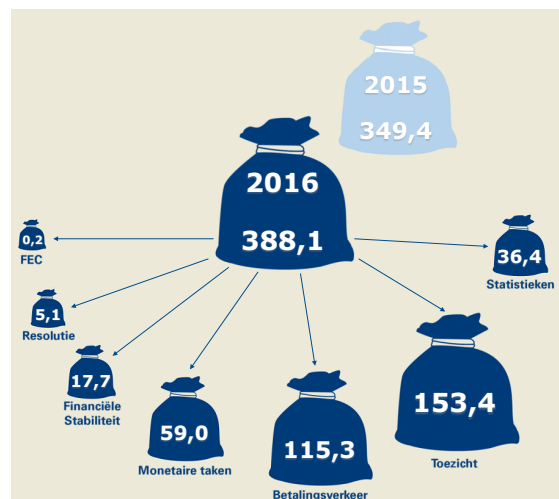
Investerings

De begrote investeringen bedragen in 2016 EUR 37,0 miljoen. Dit is een daling van EUR 20,9 miljoen ten opzichte van 2015. Deze daling is deels verklaarbaar doordat in 2015 een aantal grote investeringsprojecten, zoals de renovatie van het door DNB voor huisvesting en bezoekerscentrum gebruikte "ACS"-gebouw en de waardentransport-vrachtauto's, zijn opgeleverd. Verder komen de begrote ICT-investeringen in 2016 uit op EUR 12,8 miljoen, een daling van EUR 7,3 miljoen ten opzichte van 2015.

3.2 Kosten en personele inzet per taak

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de integrale kosten voor de verschillende taken van DNB.

Figuur 2 Kosten per taak (in EUR miljoen)

Hierna worden de kosten van de taak Toezicht toegelicht omdat ten aanzien van deze taak bijzondere beleidswijzigingen hebben plaatsgevonden.

Toezicht

De begrote kosten voor de toezichttaak bedragen EUR 153,4 miljoen in 2016.

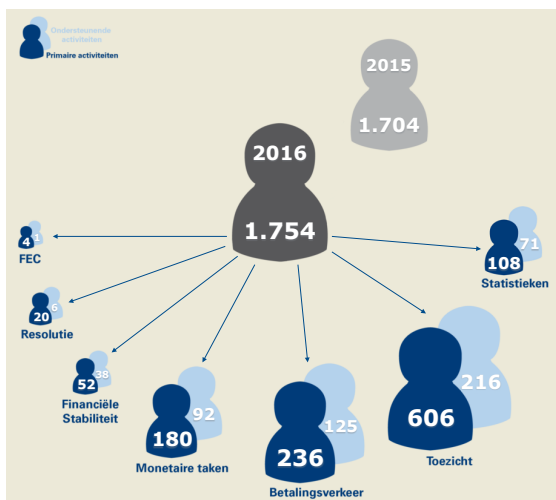
Ten opzichte van de begroting 2015 vervalt het eenmalige aanvullende budget van EUR 5 miljoen

18

dat DNB in 2015 ontving voor de overgang naar het SSM. Met name stijgen de begrote personeelskosten door de stijging van de benodigde toezichtcapaciteit. De capaciteit stijgt door intensiveringen van het banktoezicht ten gevolge van het SSM, versterking van het integriteitstoezicht en de impact van enkele taakuitbreidingen. De begrote formatie stijgt hierdoor in 2016 met 34 fte naar 823 fte. De volledige begroting van de Toezichttaak is opgenomen in de ZBO begroting 2016 (www.dnb.nl).

Ondersteuning binnen DNB omvat taken als besturing, juridische ondersteuning, communicatie, ICT, HR en facilitaire diensten. In 2016 wordt voor de ondersteunende activiteiten binnen DNB een inzet begroot van 549 fte.

Figuur 3 Personele inzet per taak (in fte)

Bijlage 1

Kosten en investeringen

Tabel 1 Kosten en investeringen

	Begroting 2016	Begroting 2015	Verschil	Realisatie 2014
Reguliere bedrijfskosten				
Personeelskosten	220,6	214,2	6,5	210,9
Andere beheerskosten	91,8	93,4	-1,6	120,2
Afschrijving op vaste activa	43,6	38,4	5,1	31,5
Overige bedrijfsopbrengsten	-0,4	-0,3	-0,1	-1,0
Activering eigen personeel	-5,7	-5,0	-0,7	-8,1
Totaal reguliere bedrijfskosten	349,9	340,7	9,3	353,5
Overige bedrijfskosten				
Productiekosten bankbiljetten	38,2	8,7	29,5	22,9
Voorziening projecten				
Totaal bedrijfskosten	388,1	349,4	38,7	376,4
Opbrengsten				
Heffingen sector en overheid	153,4	152,4	1,0	148,1
Provisies	3,4	3,4	-	1,4
Totaal opbrengsten	156,7	155,8	1,0	149,5
Totaal investeringen	37,0	57,9	-20,9	45,0

Bijlage 2

Capaciteit en middelen DNB-breed

20

Tabel 1 Personele inzet per taak

Fte	Financiële		Beta- lings- verkeer	Mone- taire taken	Statis- tiek- en	Resolutie	FEC	Totaal
	stabiliteit	toezicht						
Totaal primaire activiteiten	52	606	236	180	108	20	4	1.206
Totaal ondersteunende activiteiten	38	216	125	92	71	6	1	549
Totaal begroting 2016	90	823	361	272	179	26	4	1.754
Begroting 2015	79	789	371	278	157	25	4	1.704
Vershil	11	34	-10	-7	22	1	-0	51
Realisatie 2014	85	804	362	272	163		5	1.691

Tabel 2 Kosten per taak

EUR miljoen	Financiële		Beta- lings- verkeer	Mone- taire taken	Statis- tiek- en	Resolutie	FEC	Totaal
	stabiliteit	toezicht						
Totaal primaire activiteiten	8,8	99,1	82,5	34,6	17,4	3,7	1,0	247,0
Totaal ondersteunende activiteiten	8,9	54,3	32,8	24,4	18,9	1,4	0,2	141,1
Totaal begroting 2016	17,7	153,4	115,3	59,0	36,4	5,1	1,2	388,1
Begroting 2015	15,2	152,4	84,5	60,2	30,8	5,1	1,2	349,4
Vershil	2,5	1,0	30,9	-1,2	5,6	0,0	0,0	38,7
Realisatie 2014	17,0	182,3	95,0	52,1	29,0	-	1,0	376,4

Tabel 2 geeft een overzicht van de totale kosten voor de verschillende taken van DNB, opgebouwd uit twee niveaus: 1) kosten van primaire activiteiten en 2) toerekening van ondersteunende activiteiten.

De kosten per taak zijn gebaseerd op een bottom-up berekening van de begrote activiteiten, de daarbij behorende kosten en de toerekening van deze kosten.

Bijlage 3

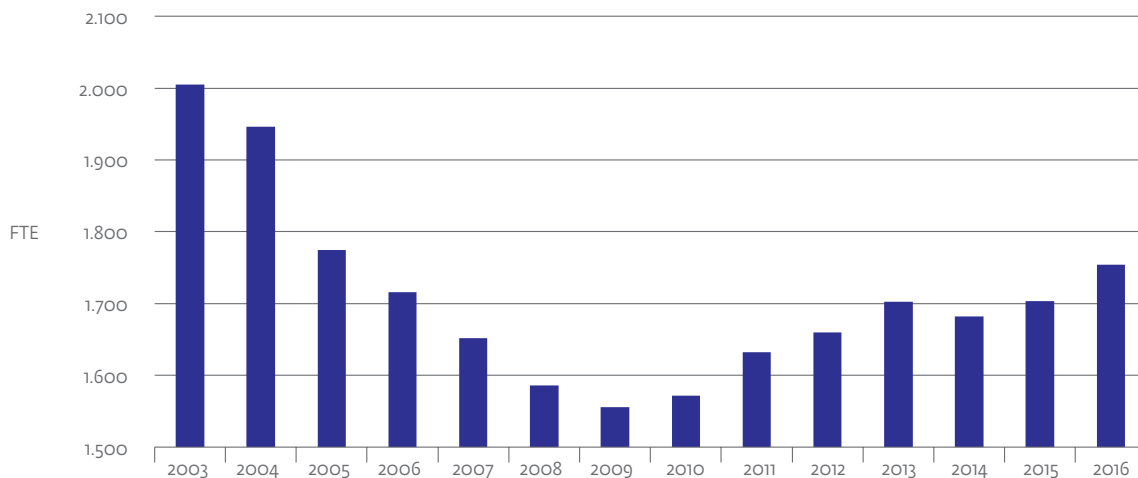
Ontwikkeling personele inzet

22

De totale formatie van de organisatie is begroot op afgerond 1.754 fte voor 2016. In vergelijking met 2015 stijgt de formatie per saldo met 50 fte. Vanaf 2003 (het jaar voor de fusie tussen DNB en de Pensioen- en verzekeringskamer) is de formatie per saldo afgenomen met 251 fte (zie figuur 1).

De ontwikkeling van de formatie van 2003-2016 is als volgt:

Figuur 1 Ontwikkeling formatie 2003-2016

De ontwikkeling van de formatie per hoofdtaak van 2009 – 2016 is opgenomen in tabel 2:

Tabel 2 Ontwikkeling personele inzet per hoofdtaak

Fte	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalings- verkeer	Monetaire taken	Statis- tieken	Resolutie	FEC	Totaal
2009	53	647	425	280	142		8	1.556
2010	60	636	419	291	156		9	1.572
2011	70	686	407	291	164		8	1.633
2012	78	723	393	305	154		7	1.660
2013	81	796	377	294	151		3	1.703
2014	80	792	369	285	152		4	1.682
2015	79	789	371	278	157	25	4	1.704
2016	90	823	361	272	179	26	4	1.754

Afkortingenlijst

24

AFM:	Autoriteit Financiële Markten
BIS:	Bank for International Settlements
BRRD:	Bank Recovery and Resolution Directive
CBS:	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCP:	Central Clearing Party
EAPP:	Expanded Asset Purchase Programme
ECB:	Europese Centrale Bank
ESRB:	European Systemic Risk Board
EU:	Europese Unie
FEC:	Financieel Expertise Centrum
FMI:	Financial Market Infrastructure
FSAP:	Financial Sector Assessment Program
FSB:	Financial Stability Board
FSC:	Financieel Stabiliteitscomité
FTK:	Financieel Toetsingskader
IMF:	Internationaal Monetair Fonds
IRT:	Internal Resolution Team
MOB:	Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer
MREL:	Minimum Required Eligible Liabilities
NRA:	Nationale Resolutie Autoriteit
OFS:	Overzicht Financiële Stabiliteit
QE:	Quantitative Easing
RvC:	Raad van Commissarissen
SRB:	Single Resolution Board
SRM:	Single Resolution Mechanism
SSM:	Single Supervisory Mechanism
T2S:	Target 2 Securities
Wtt:	Wet toezicht trustkantoren
ZBO:	Zelfstandig Bestuursorgaan

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
020-524 91 11
dnb.nl

Begroting 2016

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM